

Vastaus hankintaoikaisuun; aikaveloituksella tehtävien putkitöiden hankinta Salon kaupungin alueella

1509/02.08.00.01.06/2021

Kaupunkikehityslautakunta 08.06.2021 § 124

Valmistelija: kaupunginlakimies Antti Mäkelä, antti.makela@salo.fi, p. 02 778 2302; talotekniikkamestari Juuso Aitio, juuso.aitio@salo.fi, p. 02 778 5528 ja lakimiesharjoittelija Johanna Kuusisto.

Asian tausta

Salon kaupunki on pyytänyt tarjouksia Salon kaupungin tilapalveluiden toimialaan kuuluvista aikaveloituksella tehtävistä hankekohtaisesti erikseen sovittavista putkitöistä vuosille 2021-2022. Lisäksi hankinnassa on varattu mahdollisuus kahteen yhden vuoden pituiseen optiovuoteen eli vuosille 2023 ja 2024. Optiolla tarkoitetaan sopimuksen jatkamista alkuperäisin ehdoin. Option käytöstä ja kestosta päätetään erikseen. Sopimuskauden on tarkoitus alkaa 1.6.2021. Hankintaa on valmisteltu yhteistyössä kaupungin hankintapalveluiden kanssa.

Salon kaupungille on saapunut 18.5.2021 hankintaoikaisuvaatimus kaupunkikehityslautakunta päätöksestä 04.05.2021 § 11. Vaatimuksen muutoksenhakijana on Lvi-Palvelu Rietz Oy. Muutoksenhakija vaatii, että ”kaupunkikehityslautakunnan päätös asiassa perutaan/kumotaan ja kilpailutus järjestetään uudestaan selkeämmin laaditulla tarjouspyynnöllä, jossa jokaisella osapuolella on tasavertainen mahdollisuus antaa vertailukelpoinen tarjous”.

Hankintaoikaisuvaatimuksen perustelut

Vaatimuksen perusteluiden mukaan tehdyssä hankintapäätöksessä on huomioitu pelkästään erikoistyökalut ja laitteet. Hankintapäätöksessä ei ole huomioitu koneita, mikä on ollut yksi suurimmista kustannuseristä tarjoushintaa antaessa. Muutoksenhakijan mukaan se on antamassaan tarjouksessaan huomioinut muun muassa edellä mainituista koneista aiheutuvia kustannuksia, mikä on ollut heidän antamassaan tarjouksessaan yksi tuntihintaa reippaasti nostava tekijä ja tehdyssä päätöksessä ei ole huomioitu kuin erikoistyökalut ja laitteet. Muutoksenhakijan mukaan tarjouspyyntö on ollut epäselvä. Muutoksenhakijan mukaan putkitöissä tarvittavia koneita ovat muun muassa imuauto, jota käytetään viemärinaukaisuun ja kaivojen puhdistukseen sekä kaivinkone, jota käytetään rikkoutuneiden vesi- ja lämpöjohtojen kaivamiseen. Tällaiset koneet ovat muutoksenhakijan mukaan välttämättömiä putkitöissä. Edelleen muutoksenhakijan mukaan, mikäli tarjouspyyntö olisi laadittu selvästi ja vaatimuksena olisi ollut ainoastaan erikoistyökalut ja laitteet, olisivat osapuolet voineet antaa vertailukelpoisempia tarjouksia.

Oikeudellinen arviointi

Tarjouspyynnön epäselvyys

Tarjouspyynnön kohdassa Sopimusmenettely on kuvattu puitejärjestelyn toimintamalli. Jokaisessa hankinnan osa-alueessa tarjoajat asetetaan kokonaistaloudellisen edullisuuden mukaiseen järjestykseen. Jokaisen osa-alueen puitejärjestelyyn valitaan enintään viisi (5) kokonaistaloudellisesti edullisinta tarjoajaa. Sopimuskauden aikana toimeksiannot, joiden arvo (sisältäen toimeksiannon suorittamisessa tarvittavien laitteiden kustannukset) ei tilaajan arvion perusteella ylitä 10.000 euroa (alv 0 %) tilataan osa-aluekohtaisesti etusijajärjestyksessä ensimmäiseltä käytettävissä olevalta vaatimukset täyttävältä sopimustoimittajalta huomioiden työlle asetettu aikataulu ja työhön mahdollisesti vaadittavat erikoistyökalut/ -laitteet. Mikäli etusijajärjestyksessä ensimmäisenä oleva sopimustoimittaja ei pysty ottamaan työtä vastaan, tilataan työ etusijajärjestyksessä seuraavana olevalta sopimustoimittajalta.

Työtilanteet saattavat tulla lyhyelläkin varoitusajalla siten, että sopimustoimittajalta edellytetty vasteaika on 2 tuntia. Sopimuskauden aikana toimeksiannot, joiden arvo (sisältäen toimeksiannon suorittamisessa tarvittavien laitteiden kustannukset) tilaajan arvion perusteella on vähintään 10.000 euroa (alv 0 %), kilpailutetaan osa-aluekohtaisesti puitejärjestelyyn valittujen sopimustoimittajien kesken. Kilpailutuksessa sopimustoimittajat antavat tarjoushintanaan kilpailutuksen kohteena olevalle työlle kattohinnan ja halvimman kattohinnan tarjonnut valitaan työn toteuttajaksi. Työ suoritetaan puitejärjestelyn kilpailutuksessa tarjottuja tuntihintoja käyttäen.

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 106 §:n mukaan tarjouksista on valittava kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous. Kokonaistaloudellisesti edullisin on tarjous, joka on hankintayksikön kannalta hinnaltaan halvin, kustannuksiltaan edullisin tai hinta-laatusuhteeltaan paras. Hinta-laatusuhteen arvioinnissa käytettävien vertailuperusteiden tulee liittyä hankinnan kohteeseen ja mahdollistaa tarjousten puolueeton arviointi. Hankintayksikön tulee ilmoittaa käyttämänsä kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste sekä mahdolliset vertailuperusteet hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä.

Tarjouspyynnössä on esitetty päätöksenteon perusteet. Tarjousten valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, jossa hinta on ainoa valintaperuste, eli hinnan painoarvo on 100 %. Vertailut ja valinnat tehdään osa-alueittain. Osa-alueittain tarjouksista valitaan enintään viisi (5) kokonaistaloudellisesti edullisinta tarjousta. Kokonaistaloudellisen edullisuuden arviointiperusteina ovat työnjohdon tuntihinta ja ammattimiehen tuntihinta.

Tarjouspyynnön kohdassa päätöksenteon perusteet on esitetty vertailuperusteiden suhteellinen painotus:

Pisteet muodostuvat seuraavasti:

1. Työnjohdon tuntihinta, 10 pistettä. Vertailussa halvin työnjohdon tuntihinta saa 10 pistettä. Muiden tarjoajien pisteet muodostuvat suorassa suhteessa halvimpaan eli kaavalla halvin työnjohdon tuntihinta / tarjoajan työnjohdon tuntihinta x 10.

2. Ammattimiehen tuntihinta, 90 pistettä. Vertailussa halvin ammattimiehen tuntihinta saa 90 pistettä. Muiden tarjoajien pisteet muodostuvat suorassa suhteessa halvimpaan eli kaavalla halvin ammattimiehen tuntihinta / tarjoajan ammattimiehen tuntihinta x 90. Tarjoajan henkilöryhmien tuntihinnoista saamat pisteet lasketaan yhteen ja enintään viisi eniten yhteispisteitä saanutta tarjoajaa tulevat valituiksi osa-alueen puitejärjestelyyn. Mikäli kaksi tai useampi tarjoaja saa yhtä suuret yhteispisteet, ratkaistaan tarjoajien sijoittuminen vertailussa ja etusijajärjestys arpomalla.

Jokainen osa-alue on vertailtu erikseen. Tarjoajan henkilöryhmien tuntihinnoista saamat pisteet laskettiin yhteen ja enintään viisi eniten yhteispisteitä saanutta tarjoajaa valittiin osa-alueen puitejärjestelyyn.

Hankintalain mukaan puitejärjestelyllä tarkoitetaan yhden tai useamman hankintayksikön ja yhden tai useamman toimittajan välistä sopimusta, jonka tarkoituksena on vahvistaa tietyn ajan kuluessa tehtäviä hankintasopimuksia koskevat hinnat ja suunnitellut määrät sekä muut ehdot.

Vaatimuksen perusteluiden mukaan tehdyssä hankintapäätöksessä on huomioitu pelkästään erikoistyökalut ja laitteet. Muutoksenhakijan mukaan osapuolilla ei ole ollut mahdollisuutta jättää vertailukelpoisia tarjouksia, sillä tarjouspyyntö on ollut epäselvä. Vaatimuksessa on esitetty, että annetut määritelmät ovat olleet epäselviä. Muutoksenhakijan mukaan tarjouspyynnössä on käytetty ilmaisia käsityökalut, hitsaus- ja puristus- ja juotoslaitteet, koneet, laitteet ja telineet; näin ollen määritelmät ovat olleet erittäin epäselviä, eikä osapuolilla ole ollut mahdollisuutta antaa vertailukelpoisia tarjouksia, varsinkaan, kun otetaan huomioon, että päätöksessä on huomioitu vain erikoistyökalut ja laitteet eikä koneita lainkaan.

Hankintapäätöksessä on esitetty, että sopimuskauden aikana toimeksiannot, joiden arvo ei tilaajan arvion perusteella ylitä 10 000 euroa (alv 0 %) tilataan osa-aluekohtaisesti etusijajärjestyksessä ensimmäiseltä käytettävissä olevalta vaatimukset täyttävältä sopimustoimittajalta huomioiden työlle asetettu aikataulu ja työhön mahdollisesti vaadittavat erikoistyökalut/ -laitteet.

Tällä on tarkoitettu nimenomaisesti sopimuskauden aikana tapahtuvia toimeksiantoja. Sekä tarjouspyynnössä että hankintapäätöksessä on esitetty päätöksenteon perusteet, joka muodostui kokonaistaloudellisen edullisuuden arvioinnille, jonka perusteina on ollut työnjohtajan tuntihinta (alv 0 %) painoarvolla 10 % ja ammattimiehen tuntihinta (alv 0 %) painoarvolla 90 %. Jokainen osa-alue on vertailtu erikseen. Tarjoajan henkilöryhmien tuntihinnoista saamat pisteet on laskettu yhteen ja enintään viisi eniten yhteispisteitä saanutta tarjoajaa on valittu osa-alueen puitejärjestelyyn.

Päätöksenteon perusteissa on katsottu, että mitä ei voi laskea yleisesti kuuluvan putkimiehen vakiokalustoon, niin niiden olevien laitteiden hinnoittelua ei ole tarkoitettu sisällytettäväksi annettuun tuntihintaan. Tarjouspyynnössä ei ole erikseen edellytetty, että tarjoushintaan pitäisi sisällyttää työkoneiden tuntihintaa. Tarjouspyyntöön liittyen on ollut mahdollista esittää lisätietokysymyksiä. Annettuun määräaikaan mennessä ei esitetty kysymyksiä. Tarjouspyynnössä ja hankintapäätöksessä esitetty päätöksenteon perusteet on tosiasiasa suoritettu edellä mainitulla tavalla.

Salon kaupunki toteaa vastauksena hankintaoikaisuun seuraavaa:

Hankintaoikaisu on hylättävä perusteettomana. Salon kaupunki on toiminut hankinnassa hankintalain ja tarjouspyynnön mukaisesti.

Kaupunkikehitysjohtaja:

Kaupunkikehityslautakunta hylkää hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen ja antaa perusteluna valmistelusta ilmenevät perusteet.

Pöytäkirja tämän pykälän osalta tarkistetaan kokouksessa.

Päätös:

Kaupunkikehityslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Merkittiin, että pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta heti kokouksessa.